

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky: **K. Ž.**, bytom B., L., proti odporcovi: **O.P.Ú. v P.**, M., P., **za účasti** S.P.F., R. P., P., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 3. októbra 2006 č. OPU-753-2006/3650/741-C, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp 57/2006-23 zo dňa 27. marca 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp 57/2006-23 zo dňa 27. marca 2007 **potvrďuje**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku potvrdil. Navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho mal preukázané, že v danej veci žalovaný správny orgán rozhodol tak, že v bode 1/ vyslovil, že navrhovateľka splnila zákonné podmienky ustanovené v § 6 ods. 1, písm. m/ a r/ zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o pôde) a v bode 2/ navrhovateľke ako oprávnenej osobe nepriznal vlastnícke právo k pozemkom zapísaných v pozemkovej knihe vo vl. č. x kat. úz. P. ako parc. č. a, roľa, b-roľa, c, roľa, pretože uvedené pozemky sú zastavané stavbami, ktoré nemajú

charakter stavby slúžiacej poľnohospodárskej alebo lesnej výroby, v bode 3/ súčasne vyslovil, že nepriznaním vlastníckeho práva nie je dotknuté právo oprávnenej osoby na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde a uložil navrhovateľke povinnosť vrátiť do štátneho rozpočtu sumu 650,- Sk, ktorá bola vyplatená jej právnenému predchodcovi za vyvlastnené nehnuteľnosti. Z administratívneho spisu zistil, že navrhovateľka žiadosťou u právneho predchodcu odporcu si uplatnila nárok podľa zákona o pôde na vydanie nehnuteľností patriacich L. B., rod W., Dr. J. Ž., A. Ž. a K. Ž., ktorých vlastníctvo prešlo v rozhodnom období na štát spôsobom uvedeným v § 6 zákona o pôde. Podľa názoru krajského súdu odporca v danej veci rozhodol v súlade so zákonom, keď navrhovateľke ako oprávnenej osobe po neb. K. Ž., ktorý bol jej manželom nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku rozhodnutia podľa § 11 ods.1 písm. d/ zákona o pôde, s tým, že týmto nebolo dotknuté jej právo na náhradu. Poukázal na to, že, navrhovateľka nebola oprávnenou osobou podľa § 4 zákona o pôde po zomrelých L. B., rod W., Dr. J. Ž. a A. Ž.. Konštatoval, že v tomto konaní nemal právomoc preskúmať predchádzajúce rozhodnutia odporcu, ktorými už bol právoplatne rozhodnuté o ostatných reštitučných nárokoch navrhovateľky.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p., navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že bola v tomto konaní neúspešná.

Proti uvedenému rozsudku sa v zákonnej lehote odvolala navrhovateľka, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala nesprávny postup súdu prvého stupňa, keď rozhodnutie odporcu potvrdil. Považovala rozhodnutie odporcu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa po právnej stránke za nesprávne, pretože napadnutým rozhodnutím odporca nerozhodol a jej žiadosti v celom rozsahu, čo je v rozpore so správnym poriadkom. Vytýkala súdu prvého stupňa, že v odôvodnení rozsudku uvádza, že z podaného odvolania nie sú zrejmé dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnutie odporcu zrušené okrem dôvodov, že nebolo rozhodnuté o všetkých pozemkoch patriacich právneným predchodcom jej manžela, pričom napriek takémuto konštatovaniu sa touto okolnosťou viac nezaoberal a ani nevysvetlil, prečo takýto spôsob rozhodnutia nepovažuje za nezákonný. Uviedla, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil aj otázku spôsobilosti predmetných pozemkov na vydanie, pretože podľa jej názoru neexistuje prekážka vydania podľa § 11 ods. 1, písm. d/ zákona o pôde a pozemky jej mali byť vydané in natúra.

Odporca navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v odvolaní navrhovateľky.

S.P.F. sa na odvolanie navrhovateľky nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací neprihliadol na žiadosť navrhovateľky na odročenie pojednávania v danej veci z dôvodu vypovedania plnomocenstva jej právnej zástupkyne a zvolenia

si nového právneho zástupcu, pretože predmetom tohto konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej právnej úpravy zákonodarca kogentným spôsobom neustanovuje zastúpenie advokátom (§ 250a O.s.p.) v zmysle § 250l ods. 2 O.s.p.

Účelom zákona o pôde bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. Zákon sa vzťahoval na

- a) pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond,
- b) obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov,
- c) obytné a hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, včítane zastavaných pozemkov,
- d) iný poľnohospodársky majetok uvedený v § 20 (§ 1 ods. 1 zákona o pôde).

Podľa § 4 ods. 1, 2 písm. a/ až e/ zákona o pôde oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí: dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo, dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti, deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti, rodičia osoby uvedenej v odseku 1, súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

Podľa § 6 ods. 1 písm. m/, r/ zákona o pôde oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, pokiaľ nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila účelu, na ktorý bola vyvlastnená, politickej perzekúcie (§ 2 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.)

alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody (§ 2 ods. 3 prvá veta zákona č. 87/1991 Zb.).

Podľa § 11 ods. 1 písm. d/, ods. 2 zákona o pôde pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

V prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnená osoba súhlasí. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky, alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5 000 Sk. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 9 zákona o pôde v spojení s § 32 ods. 1 písm. c/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 1, 2 a 3 zákona o pôde platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní - Správny poriadok.

Podľa § 32 ods. 1, 2 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Z administratívneho spisu v danej veci vyplýva, že O.P.Ú. v P. preskúmaným rozhodnutím zo dňa 3.10.2006 rozhodol tak, že vyslovil, že oprávnená osoba – navrhovateľka splnila zákonné podmienky podľa § 6 ods. 1, písm. m/, r/ zákona o pôde a súčasne jej nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaných v pozemkovej knihe vl. č. x parc. č. a, b, c, pretože pozemky sú zastavané stavbami, ktoré nemajú charakter stavby slúžiacej poľnohospodárskej alebo lesnej výrobe a teda ide o prekážku vydania podľa § 11 ods. 1, písm. d/ zákona o pôde, s tým, že nepriznaním vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie je dotknuté právo oprávnenej osoby na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde a oprávnenú osobu zaviazal k povinnosti vrátiť do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky 650,- Sk, ktorá bola pôvodnému vlastníčkovi vyplatená pri vyvlastnení nehnuteľností.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že správny orgán mal preukázané, že navrhovateľka ako oprávnená osoba si uplatnila reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností, ktoré zákonom č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme alebo vyvlastnením prešli do vlastníctva štátu ako dovtedajšie vlastníctvo L. B., rod. W., dr. J. Ž., A. Ž. a dr. K. Ž., podľa zákona o pôde na bývalom Pozemkovom úrade v Prievidzi dňa 21.11.1991, príbuzenský pomer odvodzovala od manžela K. Ž., ktorý bol synom A. Ž. a Dr. J. Ž. a vnukom L. B.. Konštatoval, že o prevažnej väčšine pozemkov z uplatneného nároku rozhodol rozhodnutiami č. 459/340/1995-Šk zo dňa 3.4.1995, právoplatného dňa 16.6.1995, č. 1109/286/1994-Šk zo dňa 10.8.1994, právoplatné dňa 12.1.1995 a č. OPU-1089-2005/3040/684-C zo dňa 2.6.2005 právoplatné dňa 25.7.2005 a v tomto konaní rozhodoval už len o odňatých parcelách č. a, b, c. Podľa názoru správneho orgánu zo skutkových zistení týkajúcich sa predmetných pozemkov vyplýva, že tieto boli odňaté právnomu predchodcovi navrhovateľky - jej manželovi K. Ž. na základe vyvlastnenia; a to rozhodnutím MNV v Prievidzi č. Výst. 1594/59-261 z 8.7.1959, ktorým bola vyvlastnená parc. č. a, b za účelom bytovej výstavby, pozemky však boli zastavané komplexom budov nie však stavbami v rámci komplexnej bytovej výstavby, čím tieto pozemky sa použili na iný účel ako boli vyvlastnené a teda k týmto pozemkom navrhovateľka splnila zákonné podmienky § 6 ods. 1 písm. m/ zákona o pôde, ako aj, že rozhodnutím MsNV v Prievidzi č. 562/62-110 z 5.3.1962 bola vyvlastnená K. Ž. parc. č. c pre účel výstavby závodu Okresnej správy štátnych ciest a náhrada za vyvlastnenie mu bola vyplatená v rozpore s vtedy platnou oceňovacou vyhláškou č. 258/1951 Ú. V., v dôsledku čoho k tomuto pozemku boli splnené zákonné podmienky podľa § 6 ods. 1, písm. r/ zákona o pôde. Navrhovateľke ako oprávnenej osobe však nepriznal vlastnícke právo k týmto pozemkom, pretože boli zastavané stavbami, ktoré nemali charakter stavieb slúžiacich poľnohospodárskej alebo lesnej výroby a teda ide o prekážku vydania podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde s odkazom, že nepriznaním vlastníckeho práva nie je dotknuté jej právo ako oprávnenej osoby na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde.

Odvolací súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia odporcu a postupu, ktorý mu predchádzal v rozsahu predmetu, o ktorom odporca rozhodoval. Správny poriadok ustanovuje oprávnenie správneho orgánu rozhodnúť samostatným rozhodnutím o časti uplatneného nároku žiadateľa. Z administratívneho spisu vyplýva, že o uplatnenom nároku navrhovateľky žiadosťou zo dňa 21.11.1991 správny orgán resp. jeho právny predchodca rozhodoval samostatnými rozhodnutiami a to č. 459/340/1995-Šk zo dňa 3.4.1995, právoplatného dňa 16.6.1995, č. 1109/286/1994-Šk zo dňa 10.8.1994, právoplatné dňa 12.1.1995 a č. OPU-1089-2005/3040/684 zo dňa 2.6.2005 právoplatné dňa 25.7.2005 a v tomto konaní rozhodoval už len o odňatých parcelách č. a, b, c. Predmetom preskúmacieho konania súdom podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v danej veci môže byť len preskúmanie napadnutého rozhodnutia len v rozsahu jeho rozhodovania o navrátení vlastníctva podľa ustanovení zákona o pôde len k parc. č. a, b, c. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol prihladiť na námietku navrhovateľky v opravnom prostriedku ako aj v odvolaní, že správny orgán rozhodol nezákonne, pretože nerozhodol v tomto konaní o celom jej nároku. Súd v tomto preskúmacom konaní nebol oprávnený preskúmať uvedené rozhodnutia odporcu alebo jeho právneho predchodcu, ktorými rozhodoval čiastočne o uplatnenom reštitučnom nároku navrhovateľky. Odvolací súd v tejto súvislosti

poukazuje na to, že navrhovateľka využila právo opravného prostriedku v konaniach, v ktorých správny orgán rozhodoval samostatnými rozhodnutiami o častiach jej reštitučného nároku uplatneného žiadosťou zo dňa 21.11.1991, na základe ktorého tieto rozhodnutia boli predmetom preskúmania súdom.

Pokiaľ navrhovateľka namietala nezákonnosť rozhodnutia odporcu, pretože v danej veci neexistuje prekážka na vydanie predmetných pozemkov podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde a tieto mali byť vydané in natura, odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na túto jej námietku, pretože zo skutkových zistení a to na základe identifikácie parciel správy katastra vyplýva, že pozemky boli zastavané stavbami, ktorú skutočnosť nepopierala ani navrhovateľka, pričom na základe skutkových okolností nebolo preukázané, že by pozemky bolo možné vydať, pretože stavby nebránia poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku, čo navrhovateľka v konaní ani nenamietala.

Odvolací súd neprihliadol ani na námietku navrhovateľky, že súd prvého stupňa náležite neodôvodnil ňou namietaný dôvod nezákonnosti rozhodnutia odporcu, keďže nerozhodol o všetkých pozemkoch patriacich právnym predchodcom jej manžela a to z dôvodu, že preskúmaným rozhodnutím odporca rozhodoval len o časti nároku navrhovateľky a to k pozemkom zapísaným v pozemkovej knihe vl. č. x kat. úz. P. (parc. č. a, b, c), ktoré boli na základe rozhodnutí o vyvlastnení odňaté len jej manželovi a súd prvého stupňa z vyššie uvedených dôvodov bol taktiež viazaný pri preskúmaní zákonnosti tohto rozhodnutia len predmetom tohto rozhodnutia. Z uvedených dôvodov pokiaľ súd prvého stupňa len konštatoval že, navrhovateľka nebola oprávnenou osobou podľa § 4 zákona o pôde po zomrelých L. B., rod W., Dr. J. Ž. a A. Ž. a že v tomto konaní nemal právomoc preskúmať predchádzajúce rozhodnutia odporcu, ktorými už bolo právoplatne rozhodnuté o ostatných reštitučných nárokoch navrhovateľky, bez toho, aby tieto skutkové zistenia aj podrobnejšie odôvodnil, takéto pochybenie súdu prvého stupňa nemá za následok vecnú nesprávnosť jeho rozhodnutia.

Správny orgán aj podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a zo skutkových okolností vyvodil správny právny názor, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 246c O.s.p v spojení s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože bola v tomto konaní neúspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. februára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová